

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-376/05
Бања Лука, 27.2.2007. год.**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића као предсједника вијећа, Драгослава Лукића, Стевана Савића, Горјане Попадић и Биљане Томић као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца С. К. и З. К., са боравиштем у Т., Г. бб, које заступају пуномоћници В. И., адвокат, Т., Улица К. П. П. број 40 и Р. Р., адвокат, Т., Улица В. С. број 15, против туженог С. осигураљвајућег друштва „Јахорина“, Филијала Т., кога заступа пуномоћник Н. Р., адвокат, Требиње, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Т. број Гж-152/04 од 30.3.2005. године, на сједници одржаној дана 27.2.2007 године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично уважава, другостепена пресуда Окружног суда у Т. број Гж-152/04 од 30.3.2005. године се преиначује тако што се жалба тужилаца дјелимично уважава и првостепена пресуда Основног суда у Т. број П-131/2000 од 30.1.2001. године преиначује у погледу накнаде неимовинске штете, за претрпљене физичке болове и претрпљених страх, досуђене првотужиоцу С. К., тако што се досуђени износи повисују и то за претрпљене физичке болове са 900,00 КМ на 1.200,00 КМ, а за претрпљени страх са 500,00 КМ на 700,00 КМ, док се у осталом дијелу жалба одбија и првостепена пресуда потврђује.

У осталом дијелу ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Т. број П-131/2000. од 30.1.2001. године обавезано је тужено С. осигуравајуће друштво „Јахорина“ – Филијала Т. да исплати првотужиоцу С. К. 710,00 КМ на име накнаде материјалне штете, 900,00 КМ за претрпљене физичке болове, 500,00 КМ за претрпљени страх, 3.000,00 КМ за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности и 1.300,00 КМ за душевне болове због наружености са законском затезном каматом од 5.6.2000. године (тј. од дана подношења тужбе) до исплате, све у року од 15 дана под пријетњом извршења (став 1. изреке); тужени је обавезан да исплати друготужиљи З. К. 500,00 КМ за претрпљене физичке болове и 300,00 КМ за претрпљени страх, све са законском затезном каматом од 5.6.2000. године до исплате, у року од 15. дана, под пријетњом извршења (став 2.); друготужиља је одбијена са захтјевом за накнаду нематеријалне штете за душевне болове због умањења опште животне активности, а оба тужиоца-са дијелом тужбених захтјева преко досуђених износа (став 3.); тужена је обавезана да тужиоцима солидарно накнади парничне трошкове у износу од 1.201,00 КМ, у року од 15 дана под пријетњом извршења (став 4.).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Т. број Гж-152/04 од 30.3.2005. године потврђена је првостепена пресуда у досуђујућем дијелу у односу на главни захтјев и на законску затезну камату, досуђену на износ накнаде материјалне штете; првостепена пресуда је приначена у односу на законску затезну камату на досуђене износе нематеријалне штете, тако да ова камата тече „као у потврђујућем дијелу пресуде овог суда бр. Гж-152/01 од 21.08.2001. године“ (тј. од 30.1.2001. године, као дана доношења првостепене пресуде, па до исплате). У суштини,

другостепеном пресудом одбијена је жалба тужилаца и првостепена пресуда потврђена у одбијајућем дијелу, осим у односу на законску затезну камату на накнаду неимовинске штете (одлука о камати преиначена је поводом жалбе туженог против првостепене пресуде, о којој је одлучено ранијом другостепеном пресудом број Гж-152/01 од 21.8.2001. године).

Тужиоци су изјавили ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се та пресуда приначи, тако што би досуђени износи били повишени, а друготужиља досуђена накнада и за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи накнада материјалне и нематеријалне штете, насталих у саобраћајној незгоди.

Дана 24.8.1998. године дошло је, према чињеничном утврђењу првостепеног суда, до судара возила тужилаца „Лада Рива“ регистарског броја 560-А-130 којим је управљао првотужилац, са путничким возилом „Пасат“ регистарског броја 794-А-791, у власништву З. Р., којим је управљао власник. За судар је искључиво одговоран З. Р., који је због тога оглашен кривим и осуђен правоснажном пресудом првостепеног суда број К-151/99 од 27.12.1999. године. Возило „Пасат“ било је у вријеме штетног догађаја осигурано од аутоодговорности код туженог. Тужиоци су приликом судара аутомобила претрпјели тјелесне повреде, а дошло је и до штете на њиховом путничком аутомобилу. Током поступка није био споран основ, него само висина штете. Првотужилац је рођен 1930. године. У вријеме саобраћајне незгоде био је пензионер. По струци је дипломирани економиста. Прије пензионисања радио је у трговачком предузећу у Требињу. Друготужиља је рођена 1949. године. По занимању је управни техничар, али је тренутно (тј. у вријеме закључења главне расправе пред првостепеним судом) била незапослена. Није регулисала право на пензију. Лимит осигурања у спорном случају износио је 10.000,00 КМ, како то произилази из раније пресуде овог суда број Рев-245/03 од 12.3.2004. године.

Првостепени суд је утврдио обим материјалне штете уз помоћ вјештака Н. К., дипломираног инжењера, а нематеријалне-уз помоћ вјештака љекара др. С. П., хирурга. Примјеном одредаба чланова 190. и 200. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93 и 3/96, у даљем тексту:ЗОО) тај суд је донио одлуку као у изреци првостепене пресуде.

Чињенична утврђења и правна схватања (осим у погледу одлуке о законској затезној камати на накнаду нематеријалне штете) првостепеног суда, прихватио је и другостепени суд.

Ревизија је дјелимично основана.

Према налазу и мишењу вјештака-љекара првотужилац је приликом саобраћајне незгоде претрпио тешку квалификовану повреду у виду отвореног прелома лијеве поткољенице „са одлубљивањем једног коштаног фрагмента“, затим ишчашење и прелом осам зуба у доњој вилицы и лаку тјелесну повреду-раздеротину меких ткива браде. Умањење опште животне активности код првотужиоца вјештак је изразио процентом од 20%. Ово умањење манифестује се кроз видно храмање на лијеву ногу, пошто је тужиочев „кољени зглоб лијеве ноге у контрактури ... са ограничењем постизања физиолошке флексије и екстензије за око 15-20 степени што све скупа доводи до отежаног хода, отеженог чучања, те ходања уз степенице уза страну, са тенденцијом погоршања и сметњи при свакодневном ходу, а нарочито при ношењу терета.“ Првотужилац је, према истом вјештаку „трпио јаке болове због анатомских специфичности повријеђених регија у трајању од 2 дана са максимумом у моменту самог удеса и три сата по удесу“, с тим да су се „по санацији и имобилизацији прелома болови... смањили“.

Правична новчана накнада за физичке болове које је претрпио првотужилац, износи, по оцјени овог суда 1.200,00 КМ (члан 200. ЗОО), с обзиром на њихов интензитет, трајање, локацију повреда, животну доб оштећеног и занимање, о чему је напријед већ било ријечи. Првотужилац је за претрпљене физичке болове тражио новчану накнаду у износу од 5.000,00 КМ. Према томе, тужбени захтјев за овај вид штете основан до износа од 1.200,00 КМ. Преко тог износа, тужбени захтјев се одбија.

Вјештак је даље установио да је „пацијент“ (тј. првотужилац) „у току и послје повређивања претрпио страх средњег степена због карактера повреда које у први мах за лаика остављају врло ружну слику и утисак да се лијечење неће „никада завршити“ и да ће остати

инвалид“, те да је „страх... трајао око четири сата у несмањеном интензитету“. С обзиром на напријед наведене околности случаја (као код одређивања накнаде за претрпљене физичке болове), овај суд сматра да правична новчана накнада првотужиоцу за претрпљени страх у смислу исте одредбе (члан 200. ЗОО) треба да износи 700,00 КМ. До тог износа његов тужбени захтјев је основан (за претрпљени страх првотужилац је тражио 2.000,00 КМ). Преко 700,00 КМ, тужбени захтјев се, у смислу наведене одредбе, одбија као неоснован за овај вид накнаде штете.

У односу на накнаду материјалне штете и остале видове нематеријалне штете, нижестепене пресуде су по оцјени овог суда засноване на правилно утврђеном чињеничном стању и на правилној примјени материјалног права.

У вези навода ревизије тужилаца потребно је указати на слиједеће.

1. Тачно је да је на трећој страни другостепене пресуде у деветом реду одозго погрешно наведено да је првотужиоцу за претрпљени страх досуђено 3.000,00 КМ (умјесто 500.00 КМ), а на другој страни при крају да му је за душевне болове због умањења опште животне активности признат износ од 1.300,00 КМ, умјесто износа од 3.000,00 КМ. Ради се, међутим, о грешкама у писању, које, саме за себе, не утичу на законитост и правилност другостепене пресуде.

2. Вјештак је прегледом установио код друготужиље само лагану палпаторну „болност у предјелу кривине III, IV и V ребра лијево“ (њој је, према медицинској документацији, сломљено треће, шесто и седмо ребро), уредан аускулаторни налаз на плућима, те да су „поменута ребра срасла уз минимални деформитет који не ремети основну функцију грудног коша“. Вјештак је закључио да се „код пацијенткиње“ (мисли се на друготужиљу) „ради о тешкој неквалификованој повреди која није тешка по живот и не оставља никакве пољедице ни сметње у даљњем животу“, те да код ње „наруженост као и губитак функције грудног коша не постоји“. Другим ријечима, иако су друготужиљи приликом саобраћајног удеса била сломљена три ребра (а то је „тешка неквалификована повреда“), преломи су зарасли без икаквих посљедица по здравље, тако да код ње није ни настало умањење животне активности, нити је наступила наруженост. Њен пуномоћник није имао никаквих примједба на налаз и мишљење вјештака – љекара у поступку пред првостепеним судом. Друготужиља је, додуше, због повређивања трпила физичке болове и страх, али јој је за ове видове штете досуђена посебна накнада. Насупрот томе, накнада за умањење њене опште животне активности оправдано јој, по оцјени овог суда није досуђена јер и поред „неквалификоване тешке повреде“, овај вид штете код ње није ни настао.

3. Остали ревизиони наводи нису од утицаја на пресуђење у овом спору.

Произилази, према томе, да је другостепена пресуда заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању, и у суштини на правилној, а само дјелимично погрешној примјени материјалног права, те да нема других недостатака на које указују ревиденти, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Из тих разлога, а на основу члана 250. став 1. у вези са чланом 456. став 2. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, 85/03 и 74/05), односно чланова 393. и 386. ранијег Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ“, број 4/77 до 35/91 и „Службени гласник Републике Српске, број 17/93 до 32/94) у вези са чланом 456. став 1. важећег ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић